

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIAKADEEMIA
kultuurikorralduse õppekava

Janetta Lukk
KULTUURIKORRALDUSE SÜGISKOOL 2024
lõputöö

Juhendaja: Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, PhD, Kultuurikorralduse lektor

Viljandi 2025

Resümee

Kultuurikorralduse sügiskool 2024

Käesolev loov-uurimusliku lõputöö käigus teostati tegevusuuring. Töö annab ülevaate sündmusest Kultuurikorralduse sügiskool 2024, mille antud töö autor korraldas.

Kultuurikorralduse sügiskool 2024 toimus 01. novembril 2024. aastal Viljandis, Pärimusmuusika aidas. Tegemist on kultuurikorraldajatele suunatud konverentsiga, mille eesmärk on omavahel kokku tuua valdkonnas tegutsejad. Töös kirjeldatakse ja analüüsitakse Kultuurikorralduse sügiskooli korraldusprotsessi, sündmust ning autori kui peakorraldaja nägemust enda tehtud tööle eneseanalüüsi läbi. Töös toob autor välja, et korraldusprotsess ja sündmus kulgesid edukalt.

Võtmesõnad: kultuurikorraldajad, sügiskool, sündmuskorraldus

Abstract

Culture Management Autumn School 2024

This creative-practical diploma thesis in cultural management gives an overview of the Cultural Management Autumn School 2024, organized by the author of this work. The event took place on November 1st, 2024, at the Estonian Traditional Music Center in Viljandi. Cultural Management Autumn School is a conference for cultural managers, which gives an opportunity to discuss problems in this field. The thesis describes and analyzes the organizational process of the event and author's personal reflections on her work as the main organizer. The author concludes that both the organizational process and the event itself were successful.

Keywords: cultural organizers, autumn school, event management

Sisukord

Sissejuhatus	4
1. Organisatsiooni analüüs	5
1.1. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekava	6
2. Kultuurikorralduse sügiskool 2024	7
2.1. Sündmuse aktuaalsus.....	8
2.2. Meeskond	9
3. Korraldusprotsess ja selle analüüs.....	10
3.1. Kultuurikorralduse sügiskool 2024 elutsükkel.....	12
3.1.1. Projekti algatamine.....	12
3.1.2. Projekti planeerimine	13
3.1.2.1. Eelarve	14
3.1.3. Projekti elluviimine	15
3.1.3.1. Programm.....	15
3.1.3.2. Turundus.....	17
3.1.3.3. Tehniline lahendus	18
3.1.4. Projekti lõpetamine	18
4. Eneseanalüüs	20
4.1. Õppetunnid.....	21
4.2. Õnnestumised.....	22
Kokkuvõte	23
Kasutatud kirjandus.....	24
Lisa 1. Päevakava	26
Lisa 2. Tegevuskava	29
Lisa 3. Eelarve.....	30
Lisa 4. Turundusplaani	32
Lisa 5. Plakati kujundus	33
Lisa 6. Fotod (fotograaf Jürgen Joost)	34

Sissejuhatus

Käesolev lõputöö annab ülevaate Kultuurikorralduse sügiskool 2024 sündmuse olemusest, korralduse protsessist ja analüüsist selle kohta. Kultuurikorralduse sügiskool (edaspidi ka sügiskool) on kultuurikorraldajatele suunatud konverents, mis toimus viiendat korda ning kandis alapealkirja “Viies”. Sündmus toimus 01. novembril 2024 Viljandis, Pärimusmuusika aidas.

Üritusel osales 81 inimest ning esines 12 valdkonna professionaali. Päeva jooksul jagati mõtteid arutelupaneelides ja vestlustes. Päeva esimeses pooles osalesid arutelupaneelis Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia (edaspidi ka TÜ VKA või kultuuriakadeemia) partnerülikoolide esindajad Lätist, Soomest ja Norrast. Paneelis arutati kultuurikorralduse haridusest ja tööst ning nende vahelistest seostest erinevate riikide vaatepunktidest. Päeva teises pooles toimus kaks vestlust kultuurielust ja Intsikurmu festivali korraldamisest. Lisaks toimus vestluspaneel rahvusvahelise koostöö teemal kultuuri erinevates alavaldkondades nagu kunst, film ja muusika. Kultuurikorralduse sügiskool on Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekavaga seotud sündmus. Sündmusel osalesid tasuta kultuurikorralduse õppekava tudengid ja kutsetega külalised. Sügiskooli pileti soetasid kultuurikorralduse õppekava vilistlased, valdkonnas tegutsevad või antud teemadest huvitatud inimesed.

Olen õpingute jooksul osalenud mitmete ürituste meeskondades ja korraldanud erinevat tüüpi sündmuseid. Kolmandal kursusel hakkas mulle huvi pakkuma konverentsikorraldus. Rääkisin enda huvist kultuurikorralduse õppekava programmijuhile Jorma Sarvele, kes mulle sügiskooli peakorraldaja rolli pakkus. Peale lühikest mõtlemist võtsin pakkumise vastu ning sain aru, et tegemist on projektiga, mida saan korraldada lõputöö raames.

Käesoleva lõputöö eesmärk on anda ülevaate Kultuurikorralduse sügiskool 2024 korraldamisest peakorraldaja vaates. Esimeses peatükis annan ülevaate Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemiast ja kultuurikorralduse õppekavast. Teises peatükis kirjeldan Kultuurikorralduse sügiskooli olemust ning kolmandas peatükis analüüsin sündmuse korraldusprotsessi. Neljandas peatükis analüüsin enda tegevust ning korraldusprotsessi õnnestumisi ja õppetunde.

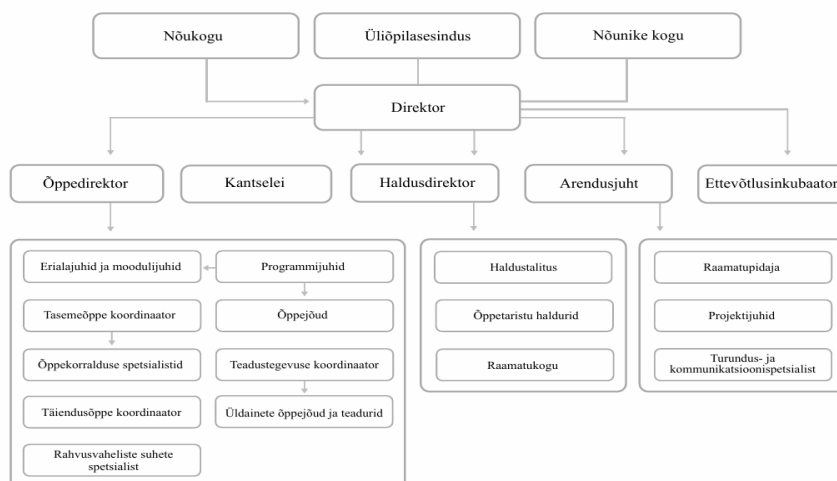
1. Organisatsiooni analüüs

Kultuurikorralduse sügiskooli korraldavaks organisatsiooniks on Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. Kultuuriakadeemia on Tartu Ülikooli allüksus. Tartu Ülikool asutati 1632. aastal, koolis on kokku neli valdkonda ning 32 instituuti (Tartu Ülikool, 2021). TÜ VKA kuulub humanitaarteaduste ja kunstide valdkonna instituuti ning koolis on kokku neli fookusvaldkonda - kultuuripärand, kogukonnaharidus ja kultuurikorraldus, kunstiloome ja tootmine ning loovettevõtlus (Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia [TÜ VKA], 2021-a).

TÜ VKA esimeseks ametlikuks nimetuseks oli Tallinna Kultuurharidustöö Kool, mille eesmärgiks oli koolitada kultuurimajade ja raamatukogude spetsialiste. Kool avas ukseid 1952. aastal Tallinnas, mille järel 1960. aastal toodi see üle Viljandi linna. Kõrgharidusega spetsialiste hakati koolis õpetama 1980. aastal ning alates 1991. aastast kandis kool nime Viljandi Kultuurikolledž. Kooli mitmekülgne erialade valik hõlmas raamatukogundust, koori- ja tantsuõpetamist, muusika valdkonda ja teatrikunsti. Viljandi kultuuriakadeemiaks muudeti kooli nimetus 2003. aastal ning sinna ette lisandus Tartu Ülikool aastal 2005 kui sõlmiti ülikooliga ühinemisleping. (TÜ VKA, 2021-b)

TÜ VKA lähtub oma töös nii Tartu Ülikooli kui ka kultuuriakadeemia arengukavast ja põhikirjast. Organisatsiooni juhib 2024/2025 õppeaastal direktori kohusetäitja ja õppedirektor Kadri Steinbach ning kõrgeimaks otsustuskoguks on õppekavade esindajatest ja üliõpilaste esindajatest koosnev nõukogu. Kultuuriakadeemia organisatsiooni struktuur on visualiseeritud Joonisel 1.

Joonis 1. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia struktuur alates 01.01.2021 (TÜ VKA, 2021-c)

Viljandi kultuuriakadeemia arengukava 2022-2025 (TÜ VKA, 2022-a) sätestab, et TÜ VKA üheks oluliseks tegevuseks on kooli erialadega seotud loomeprojektide algatamise ja elluviimise toetamine. Samuti on organisatsiooni eesmärgiks olla avatud suhtluskultuuriga, mis väärtustab loovust ja inimeste suhet ümbritseva kultuuriruumiga (TÜ VKA, 2022-a). Kultuuriakadeemias toimub mitmeid üliõpilaste poolt korraldatavaid sündmuseid, mis on osa kooli identiteedist ning läheb kokku aastaks 2030 loodud tuleviku pildiga “Loova ja avatud vaimsusega kõrgkool”. Arengukava toetab igakülgset Kultuurikorralduse sügiskooli eesmärke ning seab samuti oluliseks loovuse avastamist ja koostööd.

1.1. Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekava

Kultuurikorraldus on üks viiest rakenduskõrghariduse õppekavast kultuuriakadeemias. Õppekava avati 2002. aastal ning see kandis algselt nimetust Kultuuriettevõtlus (Keian, 2002). Kultuuriettevõtluse peamiseks eesmärgiks oli õpetada tudengitele ettevõtlust, organisatsioonijuhtimist ning kultuuri valdkonna ajalugu ja kaasaegseid suundi (TÜ VKA, 2002). Kultuurikorraldus on rakenduskõrghariduse õppekava, mille õpingud kestavad neli aastat. Esimene lend eriala tudengeid lõpetas 2006. aastal ning lõpetajaid oli kokku neli. 2011. aastal kaitses õppekava lõputööd ja lõpetas kokku 36 tudengit, mis on 23 aasta jooksul olnud lõpetajate rekord (TÜ VKA, 2022-b). Lõhmus, (2011) kirjeldas kultuurikorralduse eriala kui segu teoreetilistest ja praktilistest tegevustest. Erinevatel aastatel on õppekavas saanud valida spetsialiseerumiseks vaid teatud suunad (Tartu Ülikooli Infosüsteem, *s.a.*). Alates 2005. aastast on õppekava ehitatud üles nii, et peale esimest kursust tuleb tudengil spetsialiseeruda muusika- või teatrivaldkonda, sest õppekava eesmärk oli ette valmistada korraldajaid, kes tegutseksid peamiselt kontserdi- või teatrickorralduse valdkondades (Lõhmus, 2011).

2022/2023 õppeaastast kaotati spetsialiseerumise suunad ning tekkisid erialamoodulid, kus tudengil on võimalik valida erinevate valikainete vahel (Tartu Ülikooli Infosüsteem, *s.a.*). Arvan, et spetsialiseerumiste kaotamine oli hea otsus ning annab tudengitele võimaluse saada teadmisi rohkemate valdkondade kohta kui etendus kunstid ja muusika. Kultuurikorralduse õppekava koosneb tänasel päeval nii valdkonna teooriate õppimisest kui ka praktilistest tegevustest, mille käigus kohtutakse erinevate valdkondade ekspertidega (TÜ VKA, 2025).

2. Kultuurikorralduse sügiskool 2024

Kultuurikorralduse sügiskool on konverents, mis on suunatud kultuurikorraldajatele ja kultuurimaastikul tegutsevatele inimestele üle Eesti. Konverents on sündmus, kus inimesed kogunevad kindla teema või valdkonna arutamiseks, teadmiste jagamiseks ja ideede vahetamiseks (Eesti Autorite Ühing, *s.a.*). Sügiskooli eesmärk on tuua kokku valdkonna professionaalid ja kultuurikorralduse tudengid, et luua üheskoos sümbioos kultuurikorraldusega seotud teemade arutamiseks ning jagada üksteisele uusi ideid ja mõtteid (TÜ VKA, 2022-b). Sügiskooli algataja on TÜ VKA kultuurikorralduse õppekava programmijuht Jorma Sarv, kelle eestvedamisel on sügiskool toimunud alates 2020. aastast. Esimesel aastal toimus sündmus kultuuriakadeemia mustas saalis ning edaspidi Pärimusmuusika aidas. Sügiskool on igal aastal toimunud oktoobri lõpus või novembri alguses. Eelnevatel aastatel on sügiskooli peakorraldajaks olnud Jorma Sarv, kes on kaasanud korraldusprotsessi kultuurikorralduse eriala tudengid. 2024. aastal pakkus Jorma peakorraldaja rolli mulle, sest andsin märku enda huvist konverentsikorralduse vastu.

Kultuurikorralduse sügiskool on toimunud viis korda. Viimasel kolmel aastal on olnud sündmusel temaatiline nimi. 2022. aastal kandis sündmus pealkirja “Vastupidavus” ning 2023. aastal “Panus” (TÜ VKA, 2022-b). 2024. aastal oli Kultuurikorralduse sügiskooli kandvaks nimeks “Viies”. Nime valis korraldusmeeskond ühiselt ning see sai valituks mitme mõttelise tähenduse tõttu. “Viies” sümboliseerib järgnevaid mõtteid: “viies” kui toimumiskord ja juubel, “viies ratas vankri all” tähenduses, et kultuuri valdkond on tihtipeale teisejärguline ning “viies” inimesi kokku.

Sel aastal oli sügiskooli programm jaotatud kaheks plokiks: arutelud väliseksperptidega (inglise keeles) ja vestlused Eesti kontekstis (eesti keeles). Päeva avasid Viljandi linnapea Johan-Kristjan Kononov, Viljandi kultuuriakadeemia direktori kohusetäitja Kadri Steinbach ning kultuurikorralduse õppekava programmijuht ja Kultuurikorralduse sügiskooli algataja Jorma Sarv. Päeva esimeses pooles toimus programm inglise keeles, kuna esmakordselt osalesid sügiskoolis kultuurikorralduse esindajad väljastpoolt Eestit. Paneelis osalesid TÜ VKA partnerülikoolide esindajad Norrast, Soomest ja Lätist ning Viljandi kultuuriakadeemia esindajad Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš ja Jorma Sarv. Paneelis võrreldi kultuurikorralduse hariduskäiku erinevate riikide ülikoolide näidete põhjal. Lisaks arutati erinevate võimaluste üle, kuidas ülikoolid saaksid omavahel koostööd teha ning milline on sellest saadud kasu tudengitele.

Lõunapausi järel jätkus sügiskool eesti keeles. Toimus vestlus Tallinna Linnateatri direktor ja muusikafestivali Intsikurmu korraldaja Mihkel Kübariga. Vestlust juhtis kolmanda kursuse tudeng Joosep Katt. Räägiti hetkeseisust kultuurielus, Linnateatri uuest majast ja arutleti, mida on võimalik teistel korraldajatel õppida Intsikurmu festivali pankrotistumisest. Peale vestlust toimus arutelupaneel, mille fookuses olid rahvusvahelised suhted ja äri laiendamine Eestist väljapoole. Paneelis jagasid arvamust erinevate valdkondade esindajad: Kaasaegse Kunsti Eesti Keskuse juht Maria Arusoo, Film Estonia juht Nele Paves, EMEE võrgustiku uuringute koordinaatori ja Viljandi kultuuriakadeemia loovprojektide juhtimise nooremlektor Virgo Sillamaa. Paneeli juhtis Jorma Sarv. Päeva lõpetas vestlus Ando Kivibergiga, mida juhtis kolmanda kursuse tudeng Betti Nora Raasman. Vestluse käigus jagas Ando oma kogemusi kultuurikorraldusest seoses Viljandi pärimusmuusika festivali korraldamisega ning andis ülevaate enda tööst riigikogus. Sündmuspäeva põhifookuse märksõnadeks olid: rahvusvahelisus ja korraldusprotsessi eluring. Täpne sügiskooli päevakava on leitav lisadest (vt Lisa 1).

Peale sügiskooli ametliku osa lõppemist toimus sügiskooli järelsündmus, kuhu olid kutsutud kõik osalejad ja esinejad. Koosviibimise eesmärk oli pakkuda võimalust sotsialiseerumiseks, vahetada päeva jooksul kogutud mõtteid ja nautida head muusikat. Mulle kui peakorraldajale oli järelsündmus hea koht, kust saada osalejate vahetat tagasisidet. Konstruktiivse tagasiside saamiseks palusime osalejatel täita tagasisideküsimustiku.

2.1. Sündmuse aktuaalsus

Kultuurikorralduse sügiskool on oluline kokkupuutepunkt valdkonnas tegutsejate ja eriala tudengite vahel. Hetkel ei ole ühtegi sarnast sündmust, mis tooks kokku kultuurikorraldajad üle Eesti. Samuti ei tegutse alates 2021. aastast aktiivselt Eesti Kultuurikorraldajate liit, mis varasemalt sarnaseid kokkusaamisi korraldas (Eesti Kultuurikorraldajate Liit, *s.a*). Liidu kodulehel on viimase info kohaselt järgmine kohtumine planeeritud 2021. aastal, kuid pikemat kirjeldust ega infot selle toimumise kohta ei ole. Kultuurikorraldajate liit on korraldanud ka seminare, millest viimane toimus 2017. aastal.

Kultuurikorraldajatele on ühiskonnas rohkem tähelepanu hakatud pöörama viimastel aastatel. Näiteks tunnustas Kultuuriministeerium esimest korda kultuurikorraldajaid 2021. aastal, kui esimeseks aasta kultuurikorraldajaks valiti Piret Aus (Tagen, 2022). Samas on Aasta kultuurisõbra auhinda ettevõtetele ja metseenidele jagatud 2011. aastast (Kultuuriministeerium, 2011). Sündmused on inimeste elu osa olnud aegade algusest peale,

kuid sündmuskorraldus kui elukutse on laiemalt levinud alles 21. sajandil (Damm, 2010). Sellest järeldan, et varasemalt ei ole kultuurikorraldaja kui ametikoht olnud nähtav ja seda pole peetud oluliseks. Siiski on korraldajad nähtamatut rolli mänginud alati ja igal sündmusel, olenemata selle mahust ning elukutse sobib neile, kellele meeldib igapäevaselt väljakutseid pakkuv töö (Damm, 2010).

Tartu linnavalitsuse kultuuriosakonna ja SA Tartu 2024 poolt Lõuna-Eesti kultuurikorraldajate ja loovisikute seas läbiviidud uuringust (2022) selgus, et kultuurikorraldajate probleemiks on vähene koostöö kultuurivaldkonna sees ja kultuurivaldkonna spetsialistide järelkasvu puudus. Kultuurikorralduse sügiskool on hea puutepunkt nende probleemide lahendamiseks ja korraldajate kokkusaamise kohaks, sest sündmusele tulevad osalejad üle Eesti.

Kultuurikorralduse sügiskool annab võimaluse omavahel suhelda, mõtteid vahetada, ideid jagada, lahendusi leida ja sotsialiseeruda. Lisaks on sündmus võimaluseks tutvuda kultuurikorraldajate järelkasvuga ning tõsta ürituse turunduse kaudu kultuurikorraldajate nähtavust ühiskonnas. Arvan, et Kultuurikorralduse sügiskool võiks kasvada veelgi suuremaks sündmuseks.

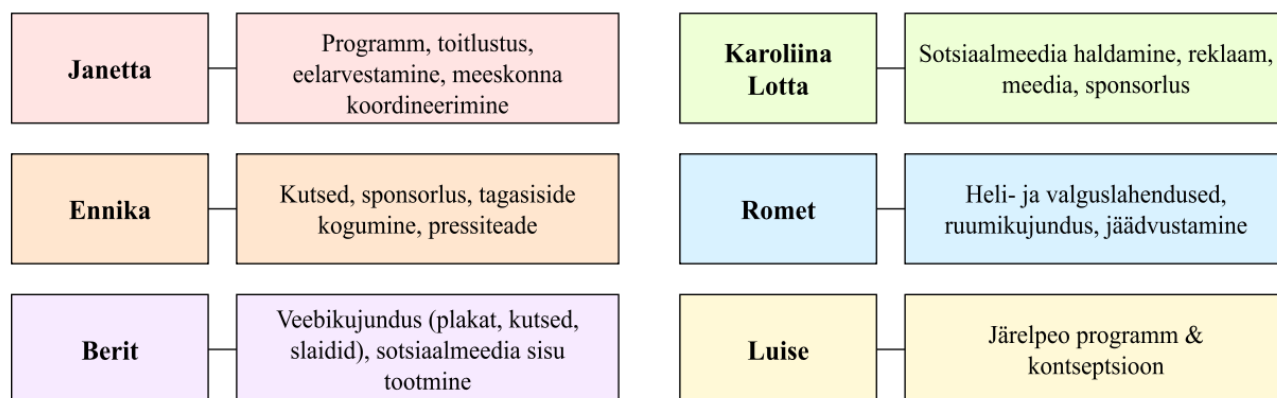
2.2. Meeskond

Hea tulemuse saavutamiseks peab projektijuht kujundama eraldi seisvatest inimestest ühtse meeskonna (Perens, 2019). Sündmuse visioon ja eesmärgid peavad olema meeskonnale üheselt mõistetavad ja arusaadavad, et korraldusprotsessis suudaksid meeskonnaliikmed leida kooskõla (Allen *et al.*, 2011). Samuti on meeskond sündmuse nägu nii enne kui peale sündmust. Iga negatiivne väljendus tiimi liikme poolt potentsiaalsele sündmusel osalejale võib tuua kaasa osalejate arvu vähenemise (Allen *et al.*, 2011). Seega on oluline, et iga meeskonna liige usub sündmuse kvaliteeti ja väärtuslikkusesse ning jagab seda iga potentsiaalse osalejaga.

Viienda kultuurikorralduse sügiskooli peakorraldajaks olin mina. Lisaks kaasasin enda tiimi viis inimest. Enne tiimi kokkupanemist mõtlesin läbi, millised oleksid tiimiliikmete ülesanded, seejärel tegin üleskutse kultuurikorralduse tudengitele. Ülesandeid silmas pidades ja enda isiklikule kogemusele toetudes valisin tiimi enda kursusekaaslase Ennika Taaveti ning teise kursuse tudengid Berit Pedaste, Romet Rohtla, Karoliina-Lotta Kangust ja Luise Tombak. Jooniselt 1 on näha tiimiliikmete ülesanded. Lisaks põhitiimile olid programmi loomisel mentoriteks Jorma Sarv ja minu juhendaja Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš.

Kohapeal aitasid sündmust läbi viia TÜ VKA helitehnikud Jakob Toomsalu ja Mattias Mägi, piltidele jäädvustas sündmuse kolmanda kursuse tudeng Jürgen Joost ning päevajuhtideks kutsusin tudengid Joosep Katti ja Betti Nora Raasmani.

Joonis 2. *Kultuurikorralduse sügiskooli ülesannete jaotus meeskonna vahel*

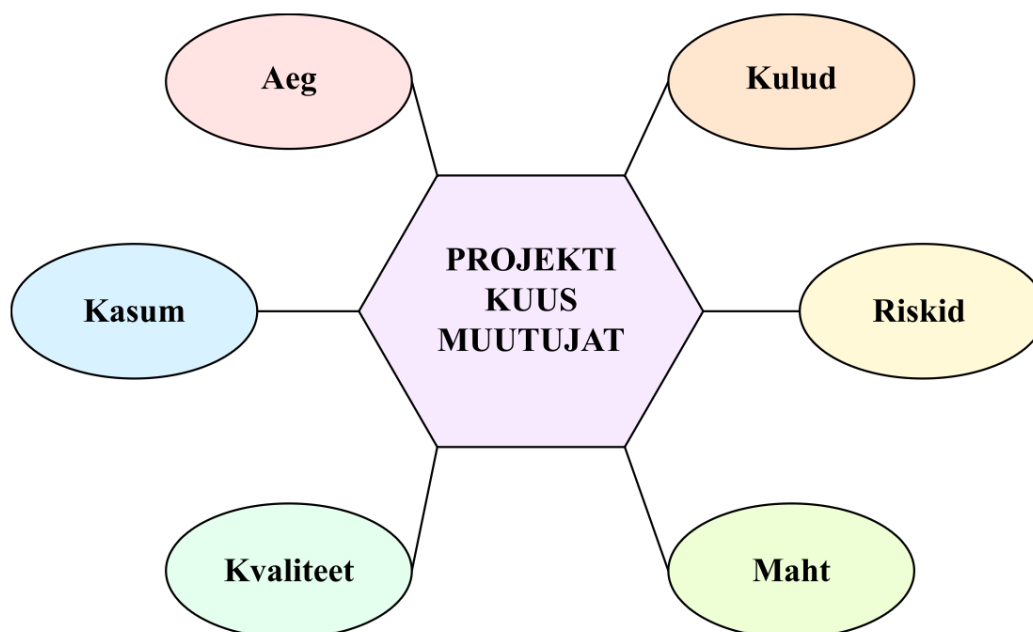

3. Korraldusprotsess ja selle analüüs

Korraldusprotsessi kirjeldamiseks ja analüüsimiseks kasutan projekti elutsükli mudelit. Projekti universaalset elutsüklit on kirjeldanud Algis Perens (2019) ning see koosneb neljast etapist: projekti algatamine, projekti planeerimine, projekti elluviimine ja projekti lõpetamine (Perens, 2019). Perens rõhutab, et projekti teostamisel on oluline iga etapi juures teha võimalikult kaalutletud otsused, sealjuures on oluline mitte hirmu tunda projekti katkestamise ees, sest see võib olla mõnel juhul oluliselt mõistlikum otsus kui projekti jätkamine.

Iga projekti juures on kuus muutujat, millega tuleb projektiga seoses arvestada (Perens, 2019). Kuus muutujat on aeg, kulud, kasum, riskid, kvaliteet ja maht. Muutujad on projekti algfaasis läbimõeldud osad, mis võivad projekti jooksul kõige sagedamini muutuda ning mille muutumine mõjutab otseselt projekti edasist käiku. Mida kiiremini muutuja muutumisele reageerida, seda jätkusuutlikum on projekt (Perens, 2019). Pean oluliseks antud töös muutujaid kajastada, sest muutujad on universaalsed, ja olulised sündmuskorralduse valdkonnas. Joonisel 2 on kujutatud projekti kuus muutujat. Joonise aluseks on võetud Algis Perensi joonis “Projekti kuus muutujat”, mis on minu poolt kohandatud.

Joonis 3. Projekti kuus muutujat (Perens, 2019 põhjal kohandanud töö autor)

Aeg on seotud projekti alguse ja lõpuga. Olenevalt projekti suurusest ja valdkonnast võib tähtaegadest kinnipidamine olla keeruline, seega on aeg tegevuskavas muutuv aspekt. Sügiskooli korraldamisel tuli tähtaegade muutumist ette seoses vastuste hilinemisega või tiimi tegevuste viibimisega. Aeg ei mõjutanud sündmuse jätkusuutlikkust oluliselt. Projekti algfaasis koostatakse esialgne eelarve, kus määratakse ka **kulud**. Kulud võivad projekti jooksul muutuda ja see võib mõjutada projekti lõpuni viimise võimekust. Kultuurikorralduse sügiskooli korraldades ei olnud etteantud eelarvet, vaid pidin kulud hoidma võimalikult optimaalsed ja arvan, et see oli edukas.

Risk on muutuja, mida saab projekti planeerimisel analüüsida, kuid võib juhtuda ootamatu olukord, mida muuta pole võimalik. Mõtlesime tiimiga läbi suuremad riskid, näiteks elektrikatkestus või toimumispaigaga seotud muutus. Ühtegi meie analüüsitud riskidest ei juhtunud. Projekti planeerimisel on projektijuht arvestanud ka kindla **mahuga** ning arvestades seda pannud kokku vajaliku projektimeeskonna. Projekti elluviimisel võib juhtuda, et antud projekti maht kasvab või hoopis kahaneb, mis võib tuua kaasa meeskonna ületöötamise või mõne liikme eemaldamise. Arvan, et tiimil ei tekkinud ületöötamist, kuid sain planeerimise käigus aru, et mõnel liikmel on koormus suurem ja teisel väiksem. Meeskond koosnes hea kogemusega korraldajatest, seega saime vastutusalasid tiimis jagada.

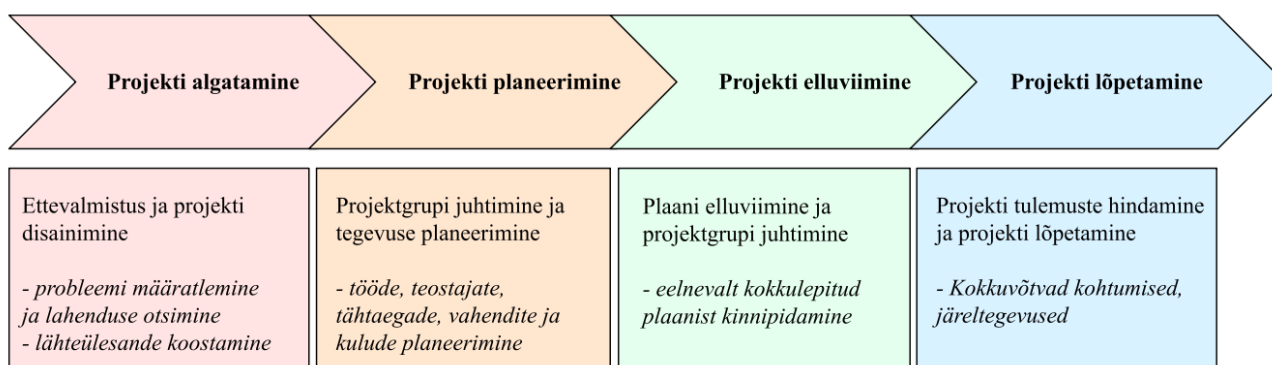
Kasum on projekti muutuv aspekt, mida küll hinnatakse subjektiivselt projekti algfaasis, kuid selle tulemuseni jõutakse alles lõpetamisel. Arvan, et kasum on

sündmuskorralduse kontekstis pigem oluline muutuja suure eelarvega sündmustel. Sügiskoolis kasumit ei tekkinud, seega ei mõjutanud antud muutuja sündmust üldse. See kui suur on lõpuks projekti kasulikkus ja kasum mõjutab ka kuues muutuja ehk **kvaliteet**. Kui projekti alguses tundub projekti tegevus eesmärgistatud ja sujuv, siis elluviimisel kvaliteet muutuda. Kui üks nendest kuuest aspektist muutub, võib see projekti edasisist kulgu märgatavalt mõjutada. Sügiskooli korraldamisel muutujad tõsiseid probleeme ei kaasnenu.

3.1. Kultuurikorralduse sügiskool 2024 elutsükkel

Joonisel 3 on kirjeldatud projekti elutsükli neli etappi ning peamised ülesanded antud etappides. Selles peatükis analüüsin Kultuurikorralduse sügiskool 2024 korraldusprotsessi projekti elutsükli mudeli abil.

Joonis 4. Projekti juhtimise etapid ja ülesanded (Perens, 2019 põhjal kohandatud töö autori poolt)

3.1.1. Projekti algatamine

Projekti algatamise faasis on keskseks kohaks probleemi määratlemine ja sellele lahenduse otsimine, millest tekib projekti lähteülesanne (Perens, 2019). Kultuurikorralduse valdkonna probleemkohaks on inimeste vähene omavaheline suhtlus, sealhulgas noorte-professionaalide koostöö vähesus (Siil, 2022). Murekohtade leevendamiseks loodi sügiskool, et tuua omavahel kokku valdkonna professionaalid ja järelkasv ehk kultuurikorralduse õppekava tudengid (TÜ VKA, 2022-b).

Peale probleemi määratlemist ja lahenduse leidmist, tuleb algatamise faasis panna paika lähteülesanded (Perens, 2019). Olulisemad korraldamisega seotud tegevused moodustasin tuginedes koolis õpitule ja enda varasemale kogemusele. Tegevusteks olid

näiteks programmi koostamine, turundamine, tehnilised lahendused. Tegelesin eeltööga alates 2024. aasta augustist.

Korraldustegevuste kirja panekul jõudsin järeldusele, et vajan tiimi nelja kuni viite liiget, kelle vastutusaladeks on: osalejad, turundus, järelsündmus, tehnilised vajadused ja kujundamine. Minu peamisteks tegevusteks tekkisid programm, eelarvestamine, toitlustus ja meeskonnatöö koordineerimine. Meeskonna leidmiseks koostasın sügiskooli tutvustava reklaamteksti, mille palusin kultuurikorralduse eriala kursusevanematel edastada oma kursustele. Tekstis kirjeldasin üritust ja ülesandeid. Mulle avaldas soovi tiimiga liituda 19 inimest, kellest valisin välja viis. Tiimi koostamisel lähtusin eelkõige isiklikust kogemusest ja inimeste huvidest ehk millised tegevused neile huvi pakuvad. Tiimis olid Ennika, Berit, Karoliina, Luise ja Romet (vt. Joonis 2). Kõikide tegevuste juures aitasin meeskonda igakülgselt ja aitasime üksteist ideede leidmisel või otsuste tegemisel.

3.1.2. Projekti planeerimine

Lähteülesannete paika saamisel saab alustada projekti planeerimist, mis annab projektile struktuuri (Perens, 2019). Alustasin planeerimist tiimi esimese kohtumisega augusti lõpus, kus tutvustasin enda esialgseid ideid, rääkisime läbi igäühe vastutusalad. Parema ülevaate saamiseks koostasime tegevuskava igäühe peamiste ülesannetega, kuhu sai jooksvalt märkida protsessi. Samuti märkisin tegevusplaani olulised tähtajad, et püsiksime ajaraamis. Töös esitatud tegevusplaanis on olulisemad ülesanded koondatud valdkondadesse ning märgitud ajajoonel nädalate kaupa (vt. Lisa 2). Tegevusplaani aitas kogu tiimi tööd paremini struktureerida. Samuti sõltus mõne liikme ülesanne sõltus teise liikme tööst, seega aitasid kindlad tähtajad hoida sujuvat töötempot.

Planeerimise etapis soovisin teada saada, millised on kultuurikorralduse tudengite ootused seoses sügiskooliga. Lähtudes enda kogemusest ja toetudes raamatule “Festival & Special Event Management” julgen väita, et sihtrühma arvamust arvestades on suurem tõenäosus, et luuakse osalejale meeldivam ja sisukam programm. Olen ise tudengina tundnud ja aruteludes teiste tudengitega on selgunud, et nad soovivad sügiskooli programmi osas rohkem kaasa lüüa, seega otsustasin luua küsimustiku. Küsimustikus oli programmi puudutavaid küsimusi kolm: milliseid valdkondi võiks sügiskoolis puudutada, millistele küsimustele soovitakse vastus seoses väljapakutud valdkonnaga saada ning kes võiks tulla antud teemast rääkima. Küsimustikus sai valida ka eelistuse, millistest kohtumise vormidest sündmus võiks koosneda.

Küsimustiku koostasime septembri alguses ja edastasime tudengitele meililistide kaudu. Jagasime infot küsimustiku kohta erinevatel platvormidel mitmeid kordi, kuid saime vastused üheksalt tudengilt. Vastanutest olid 2 tudengit I kursusel, 3 tudengit II kursusel, 1 tudeng III kursusel ja 2 tudengit IV kursusel. Uurides tudengite käest, miks nad antud küsimustikule ei vasta, tõdesid paljud, et keeruline on öelda, mis teema või kelle esinemine neile huvi pakuks.

Küsimustiku vastuseid analüüsid selgus, et kõik vastajate poolt programmiga seotud ideed on erinevad, seega ei selgunud vastustest ühte kindlat teemat, mis tudengeid huvitaks. Küsimustikus väljapakutud kohtumise vormidest oli kõige populaarsem **kogemuslugu**, mille märkis ära 7 vastanut, sellele järgnesid **arutelupaneel**, **vestlusring** ja **töötoad**, mida soovisid 6 inimest ning kõige vähem märgiti kohtumise vormiks **loeng**, selle märkis ära 3 vastanut. Programmi kavandamisel võtsime neid soovitusi arvesse ja sügiskoolis oli nii kogemuslugusid kui arutelupaneelid.

3.1.2.1. Eelarve. Planeerimise koostas esialgse eelarvet (vt. Lisa 3). Kultuurikorralduse sügiskooli tulud jagunevad kaheks: a) kultuurikorralduse õppekaval sügiskooli korraldamiseks eraldatud summa, b) piletitulu. Piletitulu oli väike, sest ülekaalukalt olid osalejateks tudengid ja kutsetega külalised, kes soetasid 0-pileti. Pileteid osteti kokku 5. Piletihind oli 15€ ja soodushind 12€. Korraldajana arvan, et hind oli realistlik. Piletihind sisaldas programmi, lõunasööki, kohvipausi ja päeva järgsel koosviibimisel pakutud magustoitu ja joogivalikut. Eelarve planeerimisel ei olnud etteantud kindlat summat, kuid püüdsin hoida kulud madalad. Kuludeks olid toimumiskoha rent, toitlustus, esinejate ja meeskonna kulud, järelsündmus ning turundus.

Kindlateks kuludeks olid toimumiskoha rent ja toitlustus. Otsustasime toitlustajaks võtta Aida Kohviku, mis asub Pärimusmuusika aidas. Otsustavaks sai kohviku asukoht, mis oli logistiliselt lihtsaim. Esinejatele pakkusime sõidukompensatsiooni, kuid minu üllatuseks enmus esinejaid seda ei soovinud. Partnerülikoolide esindajad väljastpoolt Eestit olid eraldiseisev kulu, mida mina ei eelarvestanud.

Kulude vähendamiseks soovisin kaasata sponsoreid. Minu eesmärgiks oli koostöös sponsoritega komplekteerida esinejatele kinkekotid ning kostitada esinejaid enne ja pärast esinemist snäki-, joogivalikuga. Selleks tegin koostöös tiimiga sponsorluse nimekirja. Tiimiliikmed koostasid kirja ning suhtlesid sponsoritega, kuid kahjuks ei õnnestunud nõusolekuid paljudelt ettevõtetelt saada. Määravaks sai asjaolu, et sündmus toimus novembris

ehk ettevõtted olid enda aasta sponsorluse eelarve kinnitanud ja uusi koostöid vastu ei võeta. Siiski õnnestus meil saada ühine kokkulepe Kirjastusega SEIK, kelle käest saime märkmikud. Lisaks saime kinkekottidesse erinevaid tooteid kultuuriakadeemialt. Tagantjärele tunnen, et meeskond jäi sponsorluse küsimisega veidi hiljaks, kuna see oli üks tegevus, millele ma ise ei mõelnud septembris, korraldusprotsessi alustamise ajal. Lisaks oli tiimiliikmetel teisi ülesandeid ja aega sponsoritega tegelemiseks jäi väheks. Järgmist sündmust korraldades olen teadlikum ja alustan antud tegevusega varem.

Planeerimise faas kestis augusti lõpust septembri keskpaigani ning möödus edukalt. Selles faasis sain kinnitust, et olen kokku pannud hea meeskonna ning koostöö kõikidega sujus väga hästi. Kõik meeskonna liikmed kinnitasid, et nad soovivad korraldusega jätkata.

3.1.3. Projekti elluviimine

Projektijuhi ülesanne on anda selge sõnum tiimile, et nüüd tuleb ühise eesmärgi nimel hakata päriselt tegutsema (Perens, 2019). Kõikide konkreetsete tegevustega alustasime septembri keskpaigas, kui olime paika saanud sügiskooli kontseptsiooni. Projekti elluviimise peatükis analüüsin põhjalikumalt programmi, turundust ja tehnilist lahendust.

3.1.3.1. Programm. Hea programm on sündmuse edukusel määravaks osaks (Allen *et al.*, 2011). Minu hinnangul on programm kõige olulisem osa sündmuse korraldamisel ning otsustasin, et vastutan selle eest ise. Programmi koostamisel on korraldajana oluline leida balanss enda eelistuste ja sihtrühmale meeldiva vahel (Allen *et al.*, 2011). Lõin projekti algatamise faasis endale ettekujutuse programmist, mis suurel määral koosnes minu isiklikust eelistusest. Ettevalmistusfaasis uurisin tudengitelt, millised on nende ootused seoses sügiskooliga, et saada teada, kas minu ideed on kooskõlas kaastudengite soovidega. Endalegi ootamatult olid kõikidel väga erinevad huvid. Tudengite vastuste nappuse tõttu mängis lõpliku programmi koostamisel suurt rolli sügiskooli korraldusmeeskond. Samuti aitasid ideid koguda ning esinejaid leida mentorid Jorma ja Kristina. Programmi planeerimisel jäid lõpuks kõlama kaks peamist teemat, mida sügiskoolis puudutada: rahvusvahelisuus ja korraldusprotsessi eluring.

Soovisin kokku panna mitmekülgse programmi. Sügiskooli programmi olid algselt planeeritud ka töötoad, kuid see idee ei jõudnud teostuseni suure osalejate arvu tõttu. Töötuba on õppevorm, kus juhendaja on valdkonna asjatundja ja juhendab kokkutulnud osalejaid (Eesti Keele Instituut, *s.a.*). Töötuba on keeruline juhendada, kui osalejaid on palju, seetõttu

oleksin pidanud samaaegselt korraldama vähemalt kolm erinevat töötuba. Töötubade ära jätmine oli raske, kuid püüdsin selle asemel rõhku panna põnevate esinejate leidmisele. Päeva esimeses pooles toimunud arutelupaneeliga tegelesid peamiselt Jorma ja Kristina, kes panid paika vestlusteemad ja koordineerisid paneeli. Seoses päeva esimese plokiga oli minu ülesanne määrata ajaraam ja koostada täpne päevakava, et programm oleks sujuv ning pakuks kuulajatele ka hingamis- ja sirutuspause (vt. Lisa 1).

Mihkel Kübara esinema kutsumisel lähtusin enda isiklikust huvist Intsikurmu festivali ja Tallinna Linnateatri vastu. Intsikurmu festival lõpetas tegevuse 2023. aastal, kui mõni kuu enne sündmuse taaskordset toimumist teatati, et festival jääb ära (Viilup, 2024). Artiklis tõi Mihkel välja, et peamiseks põhjuseks oli rahapuudus. Soovisin teada, milline oli Intsikurmu festivali eluring ja mida on kogemustest õppida teistel korraldajatel.

Korraldusprotsessi eluringi teema tõi meid meeskonnaga mõtteni kutsuda vestlema Ando Kiviberg, kes on olnud pikaajaline Viljandi pärimusmuusika festivali eestvedaja. Ando vestlusega päeva lõpetamine oli hea otsus, sest pikast päevast hoolimata oli teda põnev kuulata. Vestluses puudutati pärimusmuusika festivali sündi ja elutsüklit ning Ando tööd riigikogus. Tema ausad väljaütlemised panid mõtlema noored korraldajad kui pikaajased tegijad.

Teiseks sügiskooli läbivaks teemaks rahvusvahelised suhted kultuurimaastikul. Kahe vestluse vahel toimunud paneelis arutasid omavahel rahvusvahelistumise teemal erinevate alavaldkondade esindajad: Film Estonia juht Nele Paves, Kaasaegse Kunsti Eesti Keskuse juht Maria Arusoo, EMEE võrgustiku uuringute koordinaator ja Viljandi kultuuriakadeemia loovprojektide juhtimise nooremlektor Virgo Sillamaa ning Live Nation Estonia juht Eva Palm. Eva Palm ei saanud kahjuks sügiskoolis osaleda, kuid tegemist sisuka ja mitmekesise paneelida. Soovin rõhutada, et filmi ja kunsti valdkonnad saavad kultuuriakadeemias vähe kajastust, kuigi nii Nele kui Maria tõdesid, et neile pakuks huvi suurem koostöö tudengitega.

Päeva lõpus toimunud koosviibimise kontseptsiooni eest vastutas Luise. Esialgu planeerisime sügiskooli järgne koosviibimist väljaspoole Pärimusmuusika aita, kuid otsustasime selle korraldada siiski Aida kohvikus. Õhkkond oli hubane, kõik said omavahel muljetada ning meeleolu hoidis üleval Mattias Ruhnu. Osalejatele meeldis võimalus veeta aega väljaspool formaalset keskkonda. Järelepeo ainsaks miinuseks oli asjaolu, et kohvik suleti kell 19.00, seega jäi koosviibimine lühikeseks.

Programmi kokkupanek oli keerulisem kui arvasin. Hoolimata tudengite vähesest huvist programmi loomisel tunnen, et saime meeskonna ja mentoritega kokku kvaliteetse

programmi, kust iga osaleja sai endale uusi ideid ja teadmisi. Olen kõikidele esinejatele tänulik, sealhulgas ka neile, kes olid valmis sügiskoolis osalema, kuid see siiski lõpuks ei õnnestunud. Programmi loomine andis mulle võimaluse panna proovile oma loovus ja suhelda inimestega, kellega kohtumiseks muul ajal võimalust ei teki.

3.1.3.2. Turundus. Turundamine on oluline osa korraldamisel enne sündmust, sündmuse ajal ja peale sündmust (Soop, 2021). Sündmuse turundamiseks tuleb teada, kes on ürituse sihtrühm, kui paljude inimesteni tuleb jõuda, millist turundusstrateegiat kasutada ja milline on turundusplaan (Allen *et al.*, 2011). Ametlik info sündmuse kohta tuleks koondada sündmuse veebilehele (Soop, 2021).

Kultuurikorralduse sügiskooli turunduse peamiseks eesmärgiks oli jagada informatsiooni kultuurikorralduse tudengitele ja jõuda potentsiaalsete piletistjateni. Sotsiaalmeedia turunduse eest vastutas Karoliina, kelle ülesandeks oli luua turundusplaan (vt. Lisa 4) ning seejärel planeeritud ideed koos tiimiga ellu viia. Planeerimise faasis aitasime Karoliinat nii mina kui Ennika. Karoliina alustas sotsiaalmeedia turundusega oktoobri alguses. Esimeseks sammuks oli Facebooki sündmuse loomine. Karoliina ülesandeks oli tegeleda ka plakatite printimise ning nende laiali jagamisega. Berit vastutas turunduses kujunduste eest. Visuaalse identiteedi loomine osutus oodatust mahukamaks, seega aitasin Beritit kujunduste loomisel, mis valmis septembri lõpus (vt. Lisa 5). Plakati kujundus on loodud tehisintellekti abiga.

Jagasime ametlikku sügiskooliga seonduvat informatsiooni kultuuriakadeemia veebilehel. Sellega tegelesin mina koostöös kultuuriakadeemia kommunikatsiooni- ja turundusspetsialist Roberta Luppiga. Tänu Robertale saime plakatid printida koolis, mis vähendas kulusid. Veebilehe ja sotsiaalmeedia reklaami kõrval levitasime tudengitele informatsiooni kooli meili-listide kaudu. Ennika saatis valdkonnas tegutsevatele inimestele kutsed ning suhtles osalejatega väljastpoolt kultuuriakadeemiat. Kutseid oli kahte tüüpi: a) kutsed kultuurikorralduse õppekava ja kultuuriakadeemiaga seotud inimestele, kes said osaleda sügiskoolis tasuta, b) kutsed erinevatele kultuuriasutustele ja korraldajatele, kellel oli võimalus sündmusele pilet soetada.

Hoolimata mitmest meeldetuletusest ja reklaamist ei õnnestunud meil jõuda korraldajateni väljastpoolt Viljandit ja kultuuriakadeemiat. Tunnen, et turundus oleks võinud olla efektiivsem ning oleksin soovinud kaasata rohkem valdkonna inimesi väljastpoolt Viljandit. Turundusstrateegiat tuleb analüüsida põhjalikumalt, et jõuda soovitud sihtrühmani.

Samas osales sündmusel kokku 81 inimest ning Pärimusmuusika aida suur saal oli ühtlaselt täitunud.

3.1.3.3. Tehniline lahendus. Pärimusmuusika ait oli valitud sündmuse korraldamiseks enne minu alustamist. Majal on olemas tehniline võimekus ja hea interjäär sügiskooli korraldamiseks. Lisaks olemasolevale tehnikale soovisime kaasata aida helitehnikud, kuid viimasel hetkel teatati, et neid siiski ei ole. Võtsime ühendust TÜ VKA helistuudio juhataja Allar Tiigiga, tänu kellele saime nõusoleku kahelt tudengilt, kes heli- ja valguslahendusega kohapeal aitasid. Kaks nädalat enne sügiskooli käisid Romet ja Berit aidas, et kinnitada üle lava- ja saalide kujundus ning tehniline lahendus. Panime paika lavakujunduse, saali paigutuse ja leppisime kokku heli-, visuaal- ja valguslahendused. Sündmuse jäädvustamiseks vajalikud inimesed leidis samuti Romet. Sügiskooli hetked jäädvustas piltidele Jürgen Joost (vt. Lisa 6) ja järeelvideo valmistas Showman production.

3.1.4. Projekti lõpetamine

Konstruktivse tagasiside saamiseks koostasime tagasiside küsitluse. Tagasiside küsitlust ei ole eelnevatel aastatel tehtud, kuid see oli minule kui sündmuse korraldajale oluline. Esiteks soovisin koguda informatsiooni järgmistele peakorraldajatele. Teiseks oli oluline saada tagasisidet iseenda ja meeskonna liikmete tegevusele. Küsitlusega uurisime osalejate rahulolu programmi, asukoha ja toitlustuse kohta. Tagasiside küsimustiku koostasime Ennikaga ning saatsime osalejatele meili teel peale viimast esinejat. Lisaks paigutasime Pärimusmuusika aida ruumidesse QR-koodid, mille kaudu osalejad küsimustikuni jõudsid. Kokku vastas küsimustikule 22 inimest. Kokkuvõttes võin öelda, et jäin selle tulemusega rahule, kuna sündmusel osales kokku 81 inimest, seega oli vastajaid 27% osalejatest.

Tagasiside oli üldiselt positiivne. Keskmise rahulolu hinne viie palli süsteemis oli **4,10**. Küsimusele “Kas sündmus vastas Teie ootustele?” vastas 10 osalejat, et nad jäid sügiskooliga täielikult rahule ja 11 vastanutest jäi sündmusega rahule osaliselt. Keegi vastanutest ei märkinud, et üritus ei vastanud nende ootustele. Programm oli väga asjakohane kahe inimese arvates, 13 vastanut tõdes, et programm oli üsna asjakohane ja huvitav ning kuus inimest tõdes, et mõni teema oli asjakohane ja mõni vähem.

Tagasiside paremaks mõistmiseks analüüsin kahte avatud küsimust kvalitatiivse sisuanalüüsi kaudu. Küsimuse “Mis oli Teie jaoks kõige meeldejäävam või väärtuslikum hetk tänavuses sügiskoolis?” vastused jagunesid kolme peakategooriasse: **esinejad**, **teemad** ja

sotsialiseerumine. Mitu vastanut tõi välja, et nende meeldejäavamaks hetkeks oli kindel **esineja**, sealjuures nimetati vähemalt ühel korral igat esinejat. Kõige rohkem vastati, et meeldejäävaim esineja oli Ando Kiviberg. Lisaks kindlatele esinejatele märgiti vastusena ka **teemad**. Väärtuslikuks peeti nii rahvusvahelisuse kui korraldusprotsessi eluringi teemat. **Sotsialiseerumine** oli osalenute jaoks oluline, toodi välja vestlused kaaslastega või tekkinud arutelud esinejate ja osalejatega väljaspool programmi.

Küsimusele “Kas on midagi, mida võiks järgmise sügiskooli jaoks parandada või lisada?” tuli vastuseid erinevaid, kuid analüüsi käigus selgus, et need saab jagada kahte üldisesse kategooriasse: **sisu** ja **korraldus**. Ettepanekud sisu osas olid seotud paneelidega. Näiteks märgiti, et pärastlõunane paneel rahvusvaheliste suhete kohta oli liiga lühike ja teemaga ei jõutud minna sügavuti. Seega võiks selline arutelu ring edaspidi kesta pikemalt ja juba ette võiks mõelda küsimustele, mis aitavad teemat süvitsi käsitleda. Seevastu märgiti, et hommikune paneel oli liiga pikk ning kohati ei olnud teemad osalejate ootustele vastavad. Samuti soovitati järgmisel aastal aruteludesse kaasata tudengeid või äsja lõpetanud vilistlasi. Korraldusliku poole pealt toodi välja, et lisaks slaididele võiks päevakava leitav olla ka laudadelt. Lisaks soovitati luua heli või märguanne kui programm on algamas ja sooviti, et kohvilaud oleks avatud päeva vältel. Õhtune koosviibimine oli meeleolukas, kuid toodi välja, et see võiks järgmisel korral kesta pikemalt.

Muude ettepanekute juures märgiti, et programmi osas võiks küsida arvamust ka tudengitelt. Tiim saatis mitme erineva kanali kaudu tudengitele teate programmi ideede kogumise küsitlusest, kuid tagasisidest saab järeldada, et alati ei jõuta kõigini. Suure infovoolu tõttu kipuvad teated jääma tähelepanuta, seega võiks sisulisemalt läbi mõelda nii kommunikatsiooni- kui ka turundusstrateegia.

Peale sügiskooli toimumist võtsime ühe nädala, et viimased arved koguda, tagasisidet oodata ja lõplik eelarve kinnitada. Peale seda toimus tiimiga kaks kohtumist. Esimene kohtumine oli suunatud ainult põhitiimile. Kohtumisel said kõik tagasi vaadata toimunule ja jagada enda emotsioone, samuti analüüsisime saadud tagasisidet. Teisel kohtumisel osalesid ka kultuurikorralduse õppekava õppejõud. Kohtumise eesmärgiks oli võtta kokku toimunud sügiskool ja vahetada ideid järgmise aasta sündmuse veel paremaks õnnestumiseks.

4. Eneseanalüüs

Kultuurikorralduse sügiskooli korraldamine oli minu jaoks esimene kogemus peakorraldaja rollis. Varasemalt olen olnud erinevatel sündmustel kindla valdkonna eest vastutaja.

Korraldusprotsessi alguses panin endale paika kolm tööpõhimõtet, mida peakorraldajana rakendasin ning mis toetaksid tiimi ja minu tööd. Nendeks olid: regulaarsed koosolekud tiimiga üks kord nädalas; vastutusosalade jagamine ja koormuse hajutamine tiimis; ühine dokumentatsioon ja protsessi dokumenteerimine.

Regulaarseid koosolekuid tegime tiimiga alates septembri algusest. Kohtumiste eesmärgiks oli olla üksteise tegevustega kursis, püsida paremini ajagraafikus ja võtta kord nädalas hetk, kus sündmusele ühiselt mõelda. Koosolekud toimusid veebis ja iga kohtumise kohta tegin slaidi, kuhu sai koondada mõtteid, tehtud tegevused ja tegevuses olevad ülesanded. Tiimiliikmed paiknesid eri linnades, seega saime enne sündmust füüsiliselt kokku ühe korra, seetõttu tunnen, et regulaarsed koosolekud aitasid kaasa tiimitunde tekkimisele ja omavahelisele koostööle.

Olen loomult iseseisev ja soovin tihtipeale oma ideid ise ellu viia. Teadsin enne projekti algust, et minu jaoks on keeruline oma mõtteid ja visiooni teistele edasi anda ning vastutust tiimiga jagada. Seetõttu otsustasin, et jagan vastutusosalad juba alguses ja andsin tiimile vabad käed enda valdkonnaga tegelemiseks. Tunnen, et tänu sellele tekkis meeskonnas hea tasakaal, kus mina näitasin enda usaldust tiimi vastu, mille läbi usaldati ka mind. Selleks, et tiim ei peaks alustama nullist andsin kõigile ka omapoolse sisendi, millele igaüks toetus täpselt nii palju kui soovis. Arvan, et juhi panus ja toetus on tiimile oluline ja usun, et sain vastutuse jagamisega hästi hakkama. Peakorraldajana ei ole mõistlik võtta endale liiga palju ülesandeid, sest selle kõrval on vaja olla olemas tiimile. Siiski pean tõdema, et kõik ei läinud nii nagu olin ettekujutanud. Tundsin, et kohati jäi mul väheseks julgust öelda tiimile, et ootan meeskonnalt suuremat panust ja pühendumist.

Ühine arusaadav dokumentatsioon ja dokumenteerimine on minu jaoks sündmuse õnnestumisel olulised osad. Ühine dokumentatsioon oli koondatud Google Drive'i, kus igal tiimiliikmel oli eraldi kaust. Pidasin seda oluliseks, et kõikidel oleks ülevaade üldisest protsessist. Samuti võimaldas jagatud kaust kõigil liikmetel vajadusel näha teise liikme dokumente. Peamine dokumenteerimine toimus ühises tegevusplaani failis, kuhu igaüks sai nädalate kaupa kirjutada enda ülesanded. Kohati tuli tiimil teha omavahel valdkonna üleselt ka koostööd ja tegevused sõltusid üksteisest. Seega sai tegevusplaanist jälgida, millega keegi

hetkel tegeleb ja mis on tehtud. Järgnevalt toon välja mõned konkreetsed õppetunnid ja õnnestumised seoses korraldamisega.

4.1. Õppetunnid

Pean enda suurimaks õppetunniks meeskonna juhtimise kogemust. Mul oli väga hea tiim, kuid paratamatult oli kõigil lisaks sügiskoolile kool ja muud kohustused. Hoolimata kokkulepitud tähtaegadest viibisid mõned tegevused. Minu peamiseks murekohaks oli sündmuse turundamine sotsiaalmeedias. Turundamise viibimine algselt mu tähelepanu ei köitnud, kuid ühel hetkel sain aru, et sündmuse nähtavuse suurendamiseks tuleb turundusele palju suuremat tähelepanu pöörata kui seda siamaani oli tehtud. Sotsiaalmeedia sisu sai planeeritust vähem ja turundus läks infomüras kaduma. Kohati jäid tegevused venima ning tunnen, et oleksin võinud peakorraldajana oma meeskonda rohkem innustada tegevusi õigeaegselt tegema. Samas mõistsin, et kõigil on ka muud kohustused, mis kahjuks osalejate lõplikku arvu mõjutas.

Programmi koostamine osutus minu jaoks keerulisemaks kui arvasin. Tudengitelt programmi ideede kogumine ei läinud plaanipäraselt, seega ei olnud meil sihtrühma grupi ootusi. Soovisime sügiskooli programmi põimida sisse ka töötoa või seminari formaadi, kuid teostuseni me kahjuks ei jõudnud. Ühe töötoa tegemiseks oli osalejaid liiga palju, seega oleks töötube pidanud olema kolm. Teisena kaalusime võimalust teha töötoad paralleelselt konverentsi põhiprogrammiga, kuid mulle tundus, et selleks on osalejaid vastupidiselt liiga vähe. Pean tõdema, et töötubade ära jätmine oli tingitud ka asjaolust, et korralduseks oli aega vähe, mistõttu jäid mõned tegevused tähelepanuta ning tekkis inimeste ja aja ressursi puudus.

Sündmuse päeval, 01. novembril, tundsin ennast peakorraldajana enesekindlalt ja päev möödus edukalt. Siiski tunnen, et vestlus nii Ando Kivibergi kui Mihkel Kübaraga ei vastanud täielikult minu isiklikele ootustele. Algselt planeerisin vestlust Mihkel Kübaraga läbi viia ise, kuid selle asemel leppisime vestluste eestvedajatega kokku, et aitan koostada vestlusteemad ja küsimused koostöös esinejatega. Viisin läbi veebikohtumised, et arutada millistest teemadest esinejad ise rääkida soovivad ja mida nad puudutada ei soovi. Minu eesmärk küsimuste ja teemade koostamisel oli anda vestluspartneritele suunitlus vestluse sujuvaks juhtimiseks. Püüdsin rõhutada, et minu koostatud märkmed on ainult soovitusel, kuid kohati küsiti esinejalt etteantud küsimusi pigem intervjuu kui sujuva vestluse vormis, mis jättis kohati lünkliku mulje, sest hüpati teemadest teemadesse. Kuigi mulle endal jäid vestlustest kahetised tunded, siis mõistan, et vahel tuleb teisi inimesi usaldada ja minu jaoks

oli kõige olulisem, et kuulajad jäid vestlustega rahule. Samuti tahan kiita esinejate vestluspartnereid julguse eest, sest mõlema vestleja jaoks oli selline kogemus esmakordne.

4.2. Õnnestumised

Ajapuudus ja tegevuste venimine on korraldamisel paratamatud. Vaatamata kõigele jäin siiski Kultuurikorralduse sügiskooli korraldamise ja sündmusega väga rahule. Olin ümbritsetud toetavatest inimestest, mis tegi korraldamise lihtsaks ja edukaks. Peakorraldajana olin tasakaalukas ja suutsin jääda ootamatutes olukordades rahulikuks. Enda heaks omaduseks pean ka avatud suhtlemist, tänu millele tundsin, et tiim usaldas mind ja ei kahelnud minu korraldustes ega ideedes. Mul on hea meel, et tiimivaheline sümbioos oli sujuv ja saime üksteisele toetuda. Hoolimata tähtaja nihkumisest saan kinnitada, et minu tiimis osalenud kultuurikorralduse tudengid on head ja professionaalsed korraldajad.

Ürituse kontseptsiooni ja programmi loomine oli keeruline, kuid jäin nii teemade valiku kui esinejatega rahule. Tagasisidest saadud vastuseid analüüsisid jäi rohkem kõlama positiivsus, mille kõrval saime ka konstruktiivset kriitikat. Tean, et minu sihtrühma moodustasid inimesed, kellest igapähele on oma teadmised ja oskused seoses sündmuse korraldamisega, seega on mul hea meel tõdeda, et ka tagasiside põhjal üritus õnnestus. Korraldamisprotsess ei kulgenud kindlasti ideaalselt, kuid kokkuvõttes oli õnnestumisi rohkem kui õppetunde. Tegemist oli eduka esimese kogemusega peakorraldaja rollis.

Kokkuvõte

Käesolev kultuurikorralduse eriala lõputöö annab ülevaate ja analüüsib sündmuse

Kultuurikorralduse sügiskool 2024 korraldusprotsessi peakorraldaja vaatest.

Kultuurikorralduse sügiskool on kultuurikorraldajatele suunatud konverents, mis toimus 01. novembril 2024. aastal viiendat korda. Sügiskool kandis alapealkirja „Viies“ ning programmi läbivateks teemadeks olid rahvusvahelisus ja korraldusprotsessi eluring. Sündmusel osales 81 inimest.

Kultuurikorralduse sügiskool on Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia kultuurikorralduse õppekavaga seotud sündmus, mis toimub kord aastas. Sügiskooli eesmärk on kokku tuua kultuurikorraldajad üle Eesti ja kultuurikorralduse õppekava tudengid Viljandist, et üheskoos arutleda valdkonda puudutavate teemade üle. Sel aastal kaasati aruteludesse esimest korda ka TÜ VKA partnerülikoolide esindajad, et päeva esimeses pooles jagada erinevate ülikoolide vaateid kultuurikorraldusest ning arutada omavahelise koostöö võimalusi. Päeva teises pooles toimusid vestlused Mihkel Kübara ja Ando Kivibergiga. Vesteldi tööst, kultuurist ja korraldusprotsessi eluringist. Lisaks toimus vestluspaneel rahvusvahelise koostöö teemal, kus osalesid Nele Paves, Maria Arusoo, Virgo Sillamaa ja moderaatorina Jorma Sarv. Päeva juhtisid Betti Nora Raasman ja Joosep Katt. Päev kulges edukalt ja osalejate tagasiside oli positiivne.

Sündmuse peakorraldaja rolli pakkus mulle kultuurikorralduse õppekava programmijuht ja kultuurikorralduse sügiskooli eestvedaja Jorma Sarv, kes teadis minu huvist konverentsikorralduse vastu. Minuga koos korraldasid sündmust Ennika Taavet, Berit Pedaste, Karoliina Lotta Kangust, Luise Tombak ja Romet Rohtla ning mentoritena Jorma Sarv ja Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš. Heli- ja valgustehniliste lahendustega aitasid kohapeal Mattias Mägi ja Jakob Toomsalu, sündmust jäädvustas piltidele Jürgen Joost ning videole Showman Production.

Soovin, et Kultuurikorralduse sügiskoolist saaks pika traditsiooniga kohtumispaik korraldajatele. Sügiskooli korraldamine andis mulle palju uusi tutvusi ja erialaseid teadmisi, mida tulevikus rakendada. Tänan Jorma Sarve, kes mulle sügiskooli korraldamise võimalust pakkus. Samuti soovin tänada enda juhendajat, Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, kes oli mulle toeks nii ürituse korraldamisel kui kirjutamise protsessis. Tänan teid, Ennika, Berit, Lotta, Luise ja Romet, et olite minu kõrval, aitasite sügiskooli ellu viia ja usaldasite mind peakorraldajana. Tänan ka meeskonda, kes aitas korraldamisega kohapeal ja kõiki Kultuurikorralduse sügiskool 2024 osalejaid ning esinejaid.

Kasutatud kirjandus

- Allen, J., O'Toole, W., Harris, R., McDonnell, I. (2011). *Festival and special event management*. John Wiley & Sons Australia.
- Damm, S. (2010). *Best Practices in Event Management*. [Magistritöö, Unitec New Zealand]. Research Bank. <https://www.researchbank.ac.nz/items/f3687550-0603-4a21-9992-f0fa3bbedf33>
- Eesti Keele Instituut. (s.a.). *Haridussõnastik*.
<https://arhiiv.eki.ee/dict/haridus/index.cgi><https://arhiiv.eki.ee/dict/haridus/index.cgi>
- Keian, A. (2002, 07.08). Kultuuriette võtlus on Viljandi Kultuurikolledžis popim eriala. *Postimees*. <https://www.postimees.ee/1956411/kultuuriettevoetlus-on-viljandi-kultuurikolledzhis-popim-eriala>.
- Kultuurikorraldajate Liit. (s.a.). Teated. <https://kultuurikorraldajate.liit.wordpress.com/teated/>
- Kultuuriministeerium. (2025, 20.01). *Aasta kultuurisõbra tiitli saajad*.
<https://www.kul.ee/aasta-kultuurisobra-tiitli-saajad#aasta-kultuurisober---14>
- Perens, A. (2019). *Praktiline Projektijuhtimine*. OÜ HBP Koolitus.
- Siil, R. (2022). *Lõuna-Eesti kultuurivaldkonna uuring*.
https://www.tartu.ee/sites/default/files/research_import/2023-05/Lo%CC%83una-Eesti%20kultuurivaldkonna%20uuring%202022.pdf
- Soop, R. (2021, 17.09). Kuidas edukalt üritust turundada? *KOMM agentuur*.
<https://kommagentuur.ee/2021/09/17/kuidas-edukalt-uritust-turundada/>
- Tagen, L. (2022, 17.02). Selgusid 2021. aasta kultuurisõbrad. *ERR kultuuriportaal*.
<https://kultuur.err.ee/1608503774/selgusid-2021-aasta-kultuurisobrad>.
- Tartu Ülikool. (2021, 05.11). *Ülikooli struktuur*. <https://ut.ee/et/sisu/struktuur>
- Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia. (2002). *Viljandi Kultuurikolledži avatud uste Päeva infoleht* [brošüür].
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2021a, 09.12). *Ülevaade kultuuriakadeemiast*.
<https://viljandi.ut.ee/et/ulevaade-kultuuriakadeemiast>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2021b, 12.11). *Ajalugu*.
<https://viljandi.ut.ee/et/ajalugu>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2021c, 08.12). *Kultuuriakadeemia struktuur*.
<https://viljandi.ut.ee/et/kultuuriakadeemia-struktuur>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2022a, 12.11). *Juhtimine ja struktuur*.
<https://viljandi.ut.ee/et/juhtimine-ja-struktuur>

- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2022b, 25.08). *TÜ VKA kultuurikorralduse õppekava vilistlased*. <https://viljandi.ut.ee/et/sisu/tu-vka-kultuurikorralduse-oppekava-vilistlased>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2022c, 20.12). *Kultuurikorralduse sügiskool*. <https://viljandi.ut.ee/et/kultuurikorralduse-sugiskool>
- Tartu Ülikooli Viljandi kultuuriakadeemia. (2025, 30.10). *Kultuurikorraldus*. <https://ut.ee/et/oppekavad/kultuurikorraldus>
- Tartu Ülikooli Õppeinfosüsteem. (s.a.). *Kultuurikorralduse õppekavad*. <https://ois2.ut.ee/#/dashboard/new>
- Viilup, K. (2024, 30.05). Intsikurmu korraldaja Mihkel Kübar: majanduslik risk tundus sel aastal liiga suur. *ERR kultuuriportaal*. <https://kultuur.err.ee/1609356915/intsikurmu-korraldaja-mihkel-kubar-majanduslik-risk-tundus-sel-aastal-liiga-suur>

Lisa 1. Päevakava

AEG	TEGEVUS	VASTUTAJA
9.00	Tiim koguneb aita	KÕIK
10.15	Viimane kontroll: meened, soundcheck, modekate tekstid, käime läbi ajakava- mis kell keegi saabub, kus keegi on jne	Janetta
10.30	Avame uksed: piletikontroll + listi vaataja valmis	Ennika, Luise
10.30	Slaid: Tere tulemast!	Berit - esitlused olemas, muusika käima
10.30	Muusika	Berit
10.50	B&J valmis, Johan-Kristjan, Jorma, Kadri Steinbach valmis	Berit
10.55	Helitehnika käest mikrofonid : 2 peamikrofoni B&J, 2 käsimikrofoni Kadri, Jorma + Johan-Kristjan	Berit
10.55	Kutsume inimesed saali: vaikselt anname märku, et kohe alustame	Romet - juhatab inimesi istuma
11:00 - 11:10	SÜGISKOOLI AVAMINE: Tere!-> Jorma + Kadri-> Johan-Kristjan	Betti, Joosep
11.05	Kogunevad panelistid	Berit, Jorma, Kristina - vajalik tehnika ning suunamine
11.10	Slaid: ajakava + Slido	Betti, Joosep, Beritö
11.10	B&J: AITÄH JA JUHATUS JÄRGNEVAKS	Betti, Joosep
11.10	Slaid: paneel	Berit, Jorma (kui on eraldi slaidid)
11.10	Helitehnika käest mikrofonid, valmis lavaks : 5 käsimikrofoni	Berit
11:15 - 13:00	IDENTITIES OF CULTURAL MANAGER 2024 - KULTUURIKORRALDUSE ERINEVAD TAHUD HARIDUSES JA TÖÖVÄLJAL	Vestlust VKA partnerülikoolide õppejõududega juhhib Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš
12.55	kingikott	Betti, Joosep
13.00	Slaid: Ajakava	
13.00	B&J: AITÄH, LÕUNAPAUS	Betti, Joosep
13.00	Suunamine väikesesse saali	Romet - inimeste suunamine väikesesse saali
13.00	Muusika	

13:00 - 14:00	LÕUNAPAUUS: VÄIKE SAAL + KOHVIK	
13.50	Mihkel Kübar valmis	Lotta - Mihkli suunamine õigesse kohta, vestlejaga tutvumine
13.55	Publiku suunamine saali	Romet
13.55	Helitehniku käest mikrofonid 1 käsimikrofon, Joosepil peamikser	Lotta
13.55	B&J valmis	Lotta
14.00	Slaid: Mihkel Kübar	Lotta
14.00	Muusika: programmi algus	Lotta
14.00	B&J: MIHKEL TULEB	Betti
14:00 - 14:50	MIHKEL KÜBAR "KULTUURIELUST JA ELUST KULTUURIS"	Mihkel Kübar & Joosep Katt
14.40	Panelistid valmis	Lotta
14.45	Helitehnikult mikrofonid 4 käsimikrofoni panelistidele	Lotta
14.50	B&J: KÜSIMUSED JA PANEELI JUHATUS	Betti & Joosep
14.50	Kingikott	
14.50	Muusika: Hetkeks kuni laval vahetub	Lotta
14.50	Slaid: Paneel	Lotta
14:50 - 15:40	ARUTELUPANEEL "TEATEID RAHVUSVAHELISUMISEST - SÕPRUSE JA ÄRI PIIRIL"	Vestlevad Virgo Sillamaa, Nele Paves, Maria Arusoo, Jorma Sarv
15.40	B&J: AITÄH, KÜSIMUSED; KOHVIPAUS	Betti & Joosep
15.40	Kingikott	
15.40	Slaid: Ajakava	Lotta
15.40	Muusika	Lotta
15:40 - 16:00	KOHVIPAUS: VÄIKE SAAL	Romet - suunamine väikesesse saali
15.50	Ando Kiviberg kohal	Lotta
15.55	Slaid: Ando Kiviberg	Lotta
15.55	Helitehnikult mikrofonid 1 käsimikrofon, Bettil peamikser	Lotta

16:00 - 17:00	ANDO KIVIBERG "KULTUURIKORALDUS MUUTUVAS AJAS"	Ando Kiviberg & Betti
17.00	Kingikott	
17.00	Slaid: Aitäh!	
17.00	ENNIKA SAADAB TAGASISIDE MEILILE	
17.00	B&J: TÄNUSÕNAD, TORDILE	
17:00	SUMIN JA TORT	Luise
18:00	Saali korrastamine	Tiim

Lisa 2. Tegevuskava

SEPTEMBER		OKTOOBER		Nädal 9	NOVEMBER	
Nädal 1-2	Nädal 3-4	Nädal 5-6	Nädal 7-8		Nädal 10-11	
Kogu tiim: regulaarsed koosolekud, sündmuse info levitamine tudengitele						
Kontseptsiooni loomine, tudengite küsitlus	Programm, eelarve, piletimüük, toitlustus			S Ü G I S K O O L	Kokkuvõtted	
Turundusplaani koostamine	Turundus, info TÜ VKA veebi, plakatite jagamine, sponsorlus, kutsed				Arved ja lõplik eelarve	
Visuaali kavandamine	Plakati kujundus, sotsiaalmeedia kujundused		Slaidiesitlus		Tagasiside	
Video- ja fotograaf, tehnilised vajadused		Kohtumine Aidas, lava ja saali kujundus				
Järelpeo korraldus (programm, asukoht, toitlustus)						
					01.11	

Lisa 3. Eelarve

KULURIDA	Hind	Summa (km-ga)	Selgitus
Pärimusmuusika ait			
Ruumi rent + tehnika	1781	2172	
Toitlustus	1 960,49	2 391,80	<i>Lõuna, kohvipaus, sumin</i>
Helitehnikud (TÜ VKA)	50	100	<i>Töötasu</i>
Esinejad			
Mihkel Kübar	0	0	
Ando Kiviberg	0	0	
Maria Arusoo	41.52	50.66	<i>Sõidukompensatsioon</i>
Virgo Sillamaa	0	0	
Nele Paves	20.24	24.7	<i>Sõidukompensatsioon</i>
Moderaatorid	50	100	<i>Töötasu</i>
Sumin			
Esineja (Mattias Ruhnu)	0	0	
Esineja tehnika	0	0	
Tort	153	153	
Turundus			
Plakatid	0	0	<i>TÜ VKA</i>
Video (<i>aftermovie</i>)	350	350	<i>Töötasu</i>
Fotograaf	0	0	
KOKKU	4406.76	5342.36	

TULURIDA	Hind	Tk	Summa	Selgitus
Piletimüük				
Täispilet	15	3	45	
Sooduspilet	12	2	24	
0-pilet	0	58	0	
Tudengid, kes ei registreerinud	0	3	0	<i>Tasuta sissepääs, unustasid registreerida</i>

Kutsed	0	20	0	
TÜ VKA			5273.36	
KOKKU		86*	5342.36	<i>*kõik pileti soetanud inimesed sündmusel ei osalenud.</i>

Lisa 4. Turundusplaan

AEG	TEGEVUS	SELGITUS
September	Kujundus	Plakatid, sotsiaalmeedia kujundused, kutsed
	Plakatite trükk, asukohad	Asukohtade leidmine, plakati trüki võimaluste otsimine
	TÜ VKA kodulehel sündmuse informatsiooni korrastamine	Info uuendamine ning lehe muutmine vaataja sõbralikumaks
	Kutsetega osalejate nimekiri	
30.09	Sündmuse esimene reklaam sotsiaalmeedias	
Oktoober	Plakatite levitamine Viljandis ja Tartus	
	Sisuloome sotsiaalmeediasse	Videod, pildid, programmi avalikustamine, piletimüügi reklaam
	TÜ VKA kodulehel informatsiooni uuendamine ja pressiteade	Programmi ja piletimüügi avalikustamine, pressiteate koostamine
	Sündmuse reklaam TÜ VKA nädalikirja	Nädalakirjas jooksev reklaam kuni Sügiskooli toimumiseni
	Kutsete väljastamine	
November	Viimane sotsiaalmeedia üleskutse	
01.11	Jooksev sisu sündmuse ajal	
01.11	Sisu tootmine sponsoritele	
05.11	Järelkaja	Piltide jagamine, <i>aftermovie</i> jagamine, tänusõnad

Lisa 5. Plakati kujundus

 TARTU ÜLIKOOL
Viljandi kultuuriakadeemia

**KULTUURIKORRALDUSE
SÜGISKOOL
"VIIES"**

1. novembril algusega 11.00
Pärimusmuusika aidas

**Piletid saadaval
Piletikeskuses!**

Lisa 6. Fotod (fotograaf Jürgen Joost)

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Janetta Lukk,

annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Kultuurikorralduse sügiskool 2024“, mille juhendaja on Kristina Kuznetsova-Bogdanovitš, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada Tartu Ülikooli digitaalarhiivi kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 4.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni;

olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile;

kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Janetta Lukk

19.05.2025